

Č. 22/2000

I. Přestupek, jehož se dopustil státní zástupce, nelze po dobu trvání pracovního poměru státního zástupce projednat podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

II. Státnímu zástupci lze přestupek vytknout podle § 31 odst. 1 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, a § 3 odst. 5 zákona č. 412/1991 Sb., o kárné odpovědnosti soudců, ve znění pozdějších předpisů.

Policejním orgánem byla podle § 58 odst. 3 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, odevzdána Městskému státnímu zastupitelství v Praze věc přestupku podle § 22 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích, kterého se měl dopustit státní zástupce činný v obvodu zmíněného státního zastupitelství tím, že dne 30. 1. 2000 kolem 08,20 hod. řídil svoje osobní vozidlo po silnici I/4 ve směru Praha-Strakonice, přičemž vjel do vody z tajícího sněhu na pravé straně komunikace, dostal smyk a narazil do navršeného sněhu. Ke zranění osob nedošlo, požití alkoholu řidičem bylo vyloučeno, nebyla zjištěna závada na vozidle, škoda vznikla toliko na majetku řidiče.

Městské státní zastupitelství v Praze konstatovalo stav příslušné právní úpravy a dovodilo z něj, že přestupek státního zástupce není možno projednat v kárném řízení a zřejmě jej není možno projednat ani v řízení přestupkovém.

Protože jediný publikovaný názor k této problematice¹ se zmiňuje toliko o vyřízení přestupku výtkou, požádalo Městské státní zastupitelství v Praze o zaujetí stanoviska k výše popsanému případu i k možnosti řešení přestupku státního zástupce, jehož následky budou zasahovat do sféry chráněných práv třetích osob.

Nejvyšší státní zastupitelství považuje za nezbytné k dané problematice uvést:

I.

Podle § 10 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, se podle zvláštních předpisů projedná jednání, které má znaky přestupku, jehož se dopustili soudci, prokurátoři a vyšetřovatelé prokuratury. Podle odstavce 2 téhož ustanovení se však toto jednání projedná jako přestupek, pokud jeho pachatel přestal být osobou uvedenou v odstavci 1.

Ve vztahu k prokurátorům a vyšetřovatelům prokuratury byl zmíněným zvláštním předpisem původně zákon č. 60/1965 Sb., o prokuratuře, ve znění pozdějších předpisů. Podle § 49 tohoto zákona se přestupky postihované jinými orgány než soudy posuzovaly u prokurátorů a vyšetřovatelů prokuratury jako kárná provinění.

Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, neobsahuje ustanovení obdobné dříve platnému § 49 zákona o prokuratuře. Kárné provinění státního zástupce lze charakterizovat jako zaviněné porušení povinností vyplývajících pro státního zástupce z jeho pracovního poměru. Tento charakter mají oba okruhy kárných provinění vymezené v § 27 odst. 2 zákona o státním zastupitelství, tedy kárné provinění spočívající v zaviněném porušení služebních povinností státního zástupce i kárné provinění spočívající v chování, které je v rozporu s postavením a povinnostmi státního zástupce podle § 24 odst. 1 zákona o státním zastupitelství. Jak je patrné z tohoto ustanovení, i tento okruh kárných provinění se vztahuje k výkonu funkce státního zástupce. Vymezení pojmu kárného

¹ Crha, L.: *K odpovědnosti státního zástupce za přestupek, Správní právo 6/1996.*

provinění státního zástupce tedy formálně nezasahuje do „mimopracovní,“ sféry života státního zástupce, i když v konkrétních případech nelze vyloučit kárné provinění jako důsledek chování bezprostředně nesouvisejícího s plněním pracovních povinností.

Ani s vědomím výše uvedených rozdílů v úpravě kárných provinění v zákoně o prokuratuře dříve platném a v zákoně o státním zastupitelství však nelze přehlížet platnou právní úpravu odpovědnosti státních zástupců za přestupek. Ve vztahu k § 10 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích tak nutno poukázat na § 41 zákona o státním zastupitelství. „Jiné předpisy,“ zmíněné v tomto ustanovení nejsou nijak omezeny, není tedy důvod vyjímát z nich ani zákon o přestupcích. Je proto opodstatněn také závěr, že prokurátory podle § 10 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích je od účinnosti zákona o státním zastupitelství třeba rozumět státní zástupce.

Přestupek státního zástupce lze projednat podle zákona č. 200/1990 Sb., pokud pracovní poměr státního zástupce skončil, pokud ovšem již odpovědnost za přestupek nezanikla podle § 20 tohoto zákona.

II.

Ustanovení § 3 odst. 5 zákona o kárné odpovědnosti soudců upravuje vyřízení věci bez zahájení kárného řízení a tedy i bez uložení kárného opatření. Toto ustanovení se vzhledem k § 31 zákona o státním zastupitelství použije i na kárnou odpovědnost státních zástupců, resp. není z takového použití vyloučeno.

Vyřízení přestupku státního zástupce podle § 3 odst. 5 zákona o kárné odpovědnosti soudců je za současného stavu platné právní úpravy jediným zákonným „projednáním přestupku podle zvláštních předpisů,“ na něž odkazuje § 10 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích.

Jednání státního zástupce, kterým byla naplněna skutková podstata přestupku a které současně naplnilo pojmové znaky kárného provinění, může být ovšem předmětem kárného řízení. Ani v těchto případech však není být předmětem kárného řízení přestupek, ale kárné provinění, neboť ustanovení § 27 odst. 2 zákona o státním zastupitelství, na rozdíl od § 1 zákona o kárné odpovědnosti soudců, nezahrnuje do pojmu kárného provinění takové jednání, které má (pouze) znaky přestupku.

Ze skutečnosti, že předmětem kárného řízení nemůže být přestupek, resp. že státní zástupce nemůže být v kárném řízení výslovně uznán vinným přestupkem, lze dovodit, že kárný senát nemůže státnímu zástupci uložit povinnost nahradit škodu podle § 16 odst. 2 zákona o kárné odpovědnosti soudců, přestože § 31 odst. 1 zákona o státním zastupitelství působnost tohoto ustanovení ve vztahu ke kárné odpovědnosti státních zástupců nevylučuje.